

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

На сегодня во всех областных центрах и городах Астана, Алматы и Семей предпринимателям оказываются консалтинговые услуги в 18 Центрах обслуживания предпринимателей. Функционируют 188 Центров поддержки предпринимательства во всех районных центрах, малых и моногородах, а также в сельской местности с целью оказания консалтинга курсируют 14 мобильных ЦПП.

Посредством единой бизнес инфраструктуры консалтинговую и информационную помощь получили около 109 тысяч предпринимателей и населения.

Министерством активизирована работа по осуществлению информационно-разъяснительной работы по инструментам поддержки. Так, во всех регионах в зданиях ЦОН, вокзалов и аэропортов, банков транслируются видеоролики об инструментах поддержки предпринимательства. Кроме того, с этого года подготовлены и направлены во все регионы 40 обучающих видеороликов по основам ведения бизнеса по примеру Южной Кореи и Индии.

Таким образом, программа «ДКБ 2020» была разработана для того, чтобы помочь казахстанским предпринимателям решить наиболее острые проблемы, мешающие отечественному бизнесу расти и развиваться. Это отсутствие стартового капитала у начинающих предпринимателей, высокие ставки по кредитам банков, высокие требования к залогу, а также недостаток знаний по ведению бизнеса у предпринимателей и ограниченный штат работников [5].

2010 год можно назвать пилотным годом, когда программа «Дорожная карта бизнеса 2020» только начала набирать обороты; в 2011 году – наиболее интересным для предпринимателей был инструмент субсидирования; в 2012 году – активизировалось гарантирование кредитов по программе, что стало ответом проблеме недостатка залогового обеспечения у малого и среднего бизнеса. 2013 год стал годом повышения компетенции предпринимателей. 2014 год стал годом проникновения поддержки предпринимательства во все районные центры Казахстана.

В целом можно сказать, что Программа "Дорожная карта бизнеса 2020" эффективна, так как запланированные индикаторы Программы на сегодня выполняются.

Список использованных источников

1. Партнерская программа развития МСБ в регионах.
2. Закон Республики Казахстан от 31 января 2006 года № 124-III «О частном предпринимательстве» (с изменениями и дополнениями по состоянию на 29.12.2014 г.).
3. Новое десятилетие — новый экономический подъем — новые возможности Казахстана: Послание Президента Республики Казахстан Нурсултана Назарбаева // Мысль. — 2010. — № 3. — С. 2-14.
4. Государственной программы по форсированному индустриально-инновационному развитию Республики Казахстан на 2010 – 2014 годы.
5. Постановление Правительства Республики Казахстан от 13 апреля 2010 года № 301 «Об утверждении Программы "Дорожная карта бизнеса 2020"(с изменениями и дополнениями по состоянию на 05.02.2015 г.)

ӘӨЖ 338: 339. 005. 5916(574)

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӨНІМДЕР ЖӘНЕ ОҒАН ЖҰМСАЛАТЫН ШЫҒЫНДАР ЕСЕБІ

Нұрғали Ардақ, Құрбанова Ақдидар

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ,

Қазақстан Республикасы,

E-mail: ardak_95_47@mail.ru

Ғылыми жетекшісі- Рейдолда С.

XXI ғасырда инновация үдерістің синониміне айналды, сондықтан өзгерістерге, жаңашылдыққа тез бейімделетіндер табысқа қол жеткізеді. Қазақстанның әр өңірі, экономиканың әр саласы жан-жақты жұмыс жүргізулері әрі ең перспективалы және іске асырылатын жобаларды ұсынулары тиіс. Өткен жылдарда болмаған, бірақ енді 20 жылдан кейін болатын дүниелердің бәрін бағамдау керек, яғни енді 20 жылдан кейін қандай салалар болатынын жоспарлау қажет. Біз күш-жігерімізді үдемелі инновацияға жұмсаймыз.

Еліміз инновациялық даму бағытына барынша басымдық беріп, айрықша назар аударып отыр. Әрине, аз ғана тәуелсіз тарихы бар Қазақстан үшін әлемнің озық технологиялы мемлекеттерімен теңесуі оңай емес. Алайда заман ағымы, уақыт желісі ешкімге қарайламайды, бәріне талап бірдей. Сондықтан да, инновациялық жобаларды жолға қойып, бағытымызды осы салаға бұруға елімізде аз күш жұмсалып жатқан жоқ. Бұл орайда Елбасының «жаңа технологиялық толқын жалына жармасып, теңдессіз инновациялар жасау барлық елдің қолынан келе бермейді. Біз осыны жете түсінуге тиіспіз. Сондықтан біз өте шынайы, барынша прагматикалық стратегия құрғанымыз жөн. Біз шығыны көп емес зерттеулер мен әзірлемелерге ден қоюға тиіспіз» деген сөзі еске оралады. Сондай-ақ, Президент Н.Назарбаев өзінің «2050» Стратегиясында «бізге елімізге қажетті технологиялар трансферті мен оларды қолдану үшін мамандарды оқыту керек. ЭКСПО-2017 бұл процеске серпін беріп, бізге болашақтың энергиясын дамыту үшін жаңа технологияларды тандап алуға көмектесуі тиіс» деуі де тегін емес.[1]

«Үкімет Қазақстанның инновациялық жүйесін нығайта түсуі керек. Инновациялық гранттар бөлу арқылы перспективалық ғылыми-зерттеулерді қаржыландыруға кететін бюджет шығындарын көбейту керек», деген Елбасы өзінің «Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту – Қазақстан дамуының басты бағыты» атты Қазақстан халқына арнаған Жолдауында да отандық инновациялық жүйені нығайта түсу керектігін айрықша атап өтті.

Қазақстанның 2020 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарында 2014 жылға қарай ғылымды қаржыландыру мөлшерін елдің ІЖӨ-нің 1 пайызына дейін жеткізу міндеті көзделген.

Инновациялық қызметке мемлекеттік қолдау көрсету туралы қабылданған заңға сәйкес, жер қойнауын пайдаланушы ұлттық компаниялар жыл сайынғы тұтас кірістерінің 1 пайызын отандық ғылыми-зерттеулерді қаржыландыруға бөлетін болды. Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қазақстандық ғылымның жаңа басым бағыттарын бекітті. Бұлар – энергетика және энергия жеткізу, шикізат пен өнімдерді терең өңдеу, өмір туралы ғылым, ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар. Бұл басым бағыттар өндіріс пен халық денсаулығын ғылыми-техникалық тұрғыда дамытуға бағытталған.

Осы жаңашылдық, жаңғырту қазіргі таңда экономикалық дамудың басты тетігіне айналып отыр. Оның бір мысалы ретінде елімізде жүзеге асырылып жатқан Үдемелі индустриялық-инновациялық даму бағдарламасын айтар едік.

Иә, шынымен-ақ, жаңартылған жағдайдағы өндірістік аппараттар, озық технологиялар, өндірістің жоғары ғылыми-техникалық деңгейі, экономиканың шикізат өндіруге ғана емес, ғылыми негіздегі инновациялық жүйеге құрылуы – әлемдік рыноктың өзгермелі құбылысына тәуелді болмауға, бәсекеге төтеп беруге мүмкіндік береді. Осыған байланысты нарықтық экономика кезеңіндегі бәсекелестікте инновация өнімнің өзіндік құнын азайту, инвестициялар ағымын арттыру, өнім өндірушінің имиджін қалыптастыру және жаңа рыноктарды бағындырудағы аса тиімді әрі таптырмас құралға айналуға.

Осыны жете түсінген Қазақстан Индустриялық-инновациялық дамуының 2003-2015 жылдарға арналған стратегиясын қабылдаған еді. Бағдарламаның мақсаты – шикізат бағытынан қол үзуге ықпал ететін экономика салаларын әртараптандыру жолымен өндірістің тұрақты дамуына қол жеткізу болды.

Міне, бүгінде осы бағдарламаның алғашқы нәтижелеріне де қол жеткіздік. Қазіргідей әлемді дағдарыс шарпыған алмағайып заманда, ел экономикасы шатқаяқтамай, шабан басып ілгері даму бағытымен келе жатыр.

2003-2015 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының Индустриялық-инновациялық даму стратегиясын және Қазақстан Республикасының Ұлттық инновациялық жүйесін дамыту жөніндегі 2005-2015 жылдарға арналған бағдарламаны орындау мақсатында Қазақстан Республикасында өңірлік технопарктер 2004 жылы құрыла бастады. Бүгінгі күні Қазақстанда 9 коммерцияландыру кеңсесі жұмыс істейді, өңірлік 8 технопарк, салалық 4 конструкторлық бюро, технологиялар трансфертінің 2 орталығы құрылған, ал 2007 жылы «Алатау» инновациялық технологиялар паркі» арнайы экономикалық аймағы ашылды. Бұдан басқа, қаржыға қолжетімділікті кеңейту үшін отандық 4 венчурлік қор құрылды.

Өнеркәсіптегі технологиялық инновацияларға жұмсалған шығындар 2012 жылы республика бойынша 168477,1 млн. теңгені құрады. Бұл көрсеткіш 2011 жылы 17017,3 млн.теңге, 2010 жылы 219571,2 млн. теңге, 2009 жылы 31034,8 млн. теңге, 97463,7 млн. теңге болатын.[2]

Кесте – 1. Инновациялық өнім көлемі

млн, теңге

Аймақтар	2009 жыл	2010 жыл	2011 жыл	2012 жыл	2013 жыл
Қазақстан Республикасы	82 597,4	142166,8	235962,7	379005,6	578263,1
Ақмола	1 039,0	6959,6	9822,5	19902,1	18205,7
Ақтөбе	4 428,3	9792,3	16880,9	6542,4	8300,6
Алматы	419,5	521,0	5498,1	13288,0	13153,8
Атырау	55,3	126,1	1828,1	4772,2	38078,2
Шығыс Қазақстан	6 939,5	13854,5	33592,5	99332,1	109378,9
Жамбыл	2 190,4	723,8	11251,8	19181,2	19637,4
Батыс Қазақстан	728,7	-	24804,9	4399,3	9009,5
Қарағанды	14 412,4	14897,7	14388,6	30891,5	53731,2
Қостанай	1 848,3	1966,9	12453,0	29769,7	35728,9
Қызылорда	66,7	-	2281,3	3645,0	6641,7
Манғыстау	133,0	233,2	618,6	3609,0	1395,4
Павлодар	35 420,1	72592,6	73279,0	97620,0	83368,0
Солтүстік Қазақстан	2 751,0	2880,6	1469,5	6098,3	16028,0
Оңтүстік Қазақстан	4 422,5	4859,9	15374,0	22588,7	33177,5
Астана қаласы	31,1	72,2	1818,6	4787,0	119923,4
Алматы қаласы	7 711,5	12686,6	10601,4	12579,1	12504,9

1-кестедегі мәліметтерді қарай отырып, инновациялық өнім көлемінің жалпы еліміздегі көлемі 578263,1 млн.теңге құрайтынын көреміз. Келесі кестеден осы инновациялық өнімдерге кеткен жалпы шығындардың сомасын байқай аламыз.

Кесте – 2. Өнеркәсіптегі өнімдік және үдерістік инновацияларға жұмсалған шығындар

млн, теңге

Аймақтар	2009 жыл	2010 жыл	2011 жыл	2012 жыл	2013 жыл
Қазақстан Республикасы	31 034,8	219 571,2	170 174,3	168 477,1	219 263,3
Ақмола	284,7	629,5	3 626,8	6 567,9	8 891,4
Ақтөбе	1 305,6	25 667,3	29 374,1	52 788,3	43 305,3
Алматы	1,3	36,4	1 542,1	1 780,3	5 625,5
Атырау	-	323,8	14 265,6	14 288,1	20 488,1
Батыс-Қазақстан	366,1	-	46 888,2	1 364,3	8 203,7
Жамбыл	420,3	10 447,9	8 244,9	16 530,8	15 041,7

Қарағанды	688,8	2 204,1	6 900,9	4 989,7	25 168,0
Қостанай	8,1	33,3	526,4	1 884,0	13 676,1
Қызылорда	28,3	17 760,0	2 673,5	3 738,5	4 325,5
Маңғыстау	1 630,6	-	414,9	9 041,5	5 962,0
Оңтүстік-Қазақстан	385,9	8 504,9	13 912,6	3 732,9	18 388,5
Павлодар	9 489,0	10 808,0	6 995,0	4 136,8	12 064,9
Солтүстік-Қазақстан	47,3	325,4	63,7	7 675,6	5 986,7
Шығыс-Қазақстан	15 344,2	139 824,7	30 366,8	23 211,2	24 930,2
Астана қаласы	1,0	9,9	1 218,4	12 636,6	5 807,6
Алматы қаласы	1 033,5	2 996,0	3 160,4	4 110,6	1 398,3

Өнеркәсіптегі өнімдік және үдерістік инновацияларға жұмсалған шығындар 2013 жылдары 2009 жылмен салыстырған әлдеқайда жоғары. Жалпы Қазақстан Республикасындағы шығын көлемі 2013 жылы 219236,3 млн.теңгеге тең. Бірақ Астана қаласын өзін жеке алып қарағанда, 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда өсу қарқыны төмендеген. Алайда алда бізде ЭКСПО – 2017 көрмесі келе жатқаннан кейін, инновацияны дамыту мақсатында шығындар сомасы көбейеді.

Сурет – 1. Қаржыландыру көздері бойынша өнімдік және үдерістік инновацияларға шығындар үлесі

Инновациялық өнімдерге кеткен шығындардың 66%-ы меншікті қаражаттан алынып жатыр, ал ең аз мөлшерді шетелдік инвестициялар алып жатыр [1].

Джон Клакстон, Еуропалық комиссия бас директораты халықаралық ынтымақтастық департаменті басшысының орынбасары:

– Еуропа Одағындағы тәжірибемізге сай біз ынтымақтастық пен бәсекелестік елдердің инновациялық дамуын жақсартта түсетініне көз жеткіздік. Соған орай жеті рамкалық бағдарлама арқылы технологиялық даму және зерттеулерге арналған еуропалық ынтымақтастықтың соңғы 20 жылдағы сызбасын жасадық. Қазақстан бұл бағдарламаға белсенді қатысуда. Мен қазақстанның инновацияға үлкен басымдық беріп отырғанын байқадым. Инновацияға бетбұрыс – бұл бүкіл Еуропаның ұстанымы. Инновация бізге

экономиканы дамыту мүмкіндіктерін ашып, өнімді көбейтуге көмектеседі. (VI Астана экономикалық форумында сөйлеген сөздерінен)[4]

Қуаттың балама көздерін табу – бүгінде елімізде басым бағыттардың бірі. Солай бола тұрғанмен жаңғыртылатын қуатты енгізуге кедергілер аз емес. Біріншіден, бұл қуат тасымалдаушылардың төмен бағасы, электр қуаты мен жылу тарифтерінің төмендігі, екіншіден, жетілдірілген нормативтік базаның жетіспеушілігі, үшіншіден, осы саладағы жекелеген жасақталым-жобалардың жоқтығы, соның кесірінен қымбат бағаға шетелдік қондырғыларды сатып алуға мәжбүрміз, кейде сол қондырғылардың өзін ақтайтын мерзімінің оларды пайдалану мерзімінен асып түсетіндігі дер едік. Бірінші кедергіні уақыттың өзі жөндейді, қуат тасымалдаушылар қымбаттап, қондырғылар мен технологиялардың бағасы төмендейтін болады. Уақыт өте келе қуаттың балама көздері бәсекеге қабілетті болады деп ойлаймыз.

Әдебиеттер:

1. «2010-2014 жылдарғы ғылым және инновациялық қызмет» статистикасы бойынша ҚР Статистика Агенттігінің жинағы: [http:// www. stat.kz](http://www.stat.kz)
2. Васин В.А., Минделли Л.Э. Национальная инновационная система: предпосылки и механизмы функционирования. М.: ЦИСН, 2002, С. 11-12.
3. Гаева Д. Сценарии формирования инновационной модели экономики / Д. Гаева // Человек и труд. 2007. - N 2. - С. 75-78.
4. <http://www.worldbank.org> –Дүние жүзілік банктің арнайы сайты.

УДК 336:947.11

АНАЛИЗ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ АО "ХИМФАРМ"

Омарова Н.М.

nazerke-73@mail.ru

студентка 4 курса, экономического факультета

Евразийского Национального университета им. Л.Н.Гумилева,

г. Астана, Казахстан

Научный руководитель – Туребекова Б.О.

В рыночных условиях залогом выживаемости и основой стабильного положения предприятия служит его финансовая устойчивость. Она отражает состояние финансовых ресурсов предприятия, при котором есть возможность свободно маневрировать денежными средствами, эффективно их использовать, обеспечивая бесперебойный процесс производства и реализации продукции, учитывать затраты по его расширению и обновлению.

Анализ устойчивости финансового состояния на ту или иную дату позволяет выяснить, насколько правильно предприятие управляло финансовыми ресурсами в течение периода, предшествующего этой дате. Актуальность темы заключается в том, что обеспечение финансовой устойчивости любой коммерческой организации является важнейшей задачей ее менеджмента.

Таким образом, заметна значимость финансовой устойчивости в деятельности предприятия, а также постоянного поддержания ее на определенном благоприятном для организации уровне, и разработке мероприятий, способствующих эффективному росту финансовой устойчивости компании.

Научное исследование нацелено на получение оценки финансового состояния организации и определения путей укрепления ее финансовой устойчивости. В ходе исследования были использованы данные финансовой отчетности АО «Химфарм», размещенные в свободном доступе на сайте Казахстанской фондовой биржи KASE.

АО «Химфарм», которая расположена в г. Шымкент, является ведущей компанией в Казахстане по производству лекарственных средств. В сентябре 2011 г. крупнейшая